

Csatornázás Felsővároson

A Felsőváros II-es ütemének lakásait jelentős részben már átadták. A házak között azonban még mindig akad tennivalója a DÉLÉP munkásainak. A csatornák, közművek kialakításán dolgoznak az építőipari munkások. A lakótelepi építkezésnek ezt az utolsó mozzanatát örökítette meg fotóriporterünk. Képünkön: a Sallai Imre szocialista brigád tagjai ássák a csatornát

Előkészületek az őszi BNV-re

Eddig 27 országból és Hongkongból mintegy 1200 kiállító jelezte, hogy részt vesz az egy hónap múlva, szeptember 14-én megnyíló őszi Budapesti Nemzetközi Vásáron. A Hungexpo ezúttal rendezi meg hatodik alkalommal a hazai és a külföldi fogyasztási cikkek széles választékát feltáró őszi szakvásárt.

Az ipari és kereskedelmi szakemberek megbeszéléseinek, üzleti tárgyalásainak zavartalan lebonyolítása érdekében három alkalommal, szeptember 17-én, 18-án és 19-én szakmai napot tartanak. A mintegy 40 ezer négyzetméteres kiállítási területen a 16-os, és a 17-es számú pavilonban a Belkereskedelmi, valamint az Építésiügyi és Városfejlesztési Minisztérium barkácskiállítását rendez, amelyen 18 magyar és külföldi cég vonultatja fel termékeit. Ismét megrendezik a nemzetközi játékipari szakkiállítást, az interplayexpot. A nemzetközi gyermekévekhez kapcsolódó játékiállításán 13 ország kiállítói vesznek részt.

Olcsóbb államigazgatást

Másfél milliárd forinttal kell csökkenteniük kiadásait az államigazgatási szerveknek, a Minisztertanács közelmúltban hozott határozata alapján. Apró jele az annak, az államigazgatásban is lehetséges és szükséges takarékoskodni, s nem okvetlenül úgy, hogy valamilyen hasznos tevékenységről mondanak le, hanem a munka ésszerűsítésével, hatásosabbá tételével. Nem új feladatról van szó! Lényeges lépés volt például a közszolgálati — közös tanácsok kialakítása ilyen értelemben is, mivel az ún. működési költségek — tehát nem a lakosság mindennapijait gazdagító fejlesztési források! —, amibe a béralap éppúgy beleértendő, mint az irodaszerekkel való ellátás, nyolc-tíz százalékkal csökkentek a korábbi szervezet fennmaradása esetén szükséges forinthez képest. S természetesen, nem csupán ennyi a haszon, sőt elsődlegesebb a helyi igazgatási szervezet ésszerűbb s ezzel hatékonyabb tevékenységi kereteinek megteremtése.

Ne botoljunk bele a gyakori tévedés bukájába: államigazgatási munkát nemcsak a tanácsok látnak el. Ebbe a körbe tartoznak a minisztériumok, különböző országos hatáskörű szervek, s a rend- és jogbiztonság örökösök szintén. A sokszoros összefüggések, a bonyolult kölcsönhatások miatt olykor meglehetősen nehéz elkülöníteni, valójában melyik forint szolgál igazgatási, s melyik másfajta feladatokat. Ami tény: a közvetlen igazgatási terhek — a költségvetési szervek kiadásainak összességén belül — látszatra nem képviselnek nagy arányt; négy százalékot tesznek ki. Igen ám, de ez még így is 5,5 milliárd forint, s hozzá kell számítanunk a közvetett, szintén igazgatási célú pénzköltést, továbbá nem hagyhatjuk figyelmen kívül az igazgatási feladatokat is ellátó területek — mint amilyen a már említett rend- és jogbiztonság — fenntartásának anyagi igényeit.

Az igazgatási és az adminisztratív ügyviteli létszámgazdálkodásról szóló rendelkezések megfelelően az előírt öt százalékos csökkentést a minisztériumok és a tanácsok túlnyomó többsége 1980 helyett 1978 végéig megvalósította; a jóváhagyott eredeti létszám ennek következtében kétezer fővel csökkent. Ahogy a bevezetőben említett feladat, úgy ez is bizonyította annak, lehet lépni, érdemes új megoldásokat, formákat keresni; elérhető az olcsóbb államigazgatás.

Nyolc esztendő alatt, 1970 és 1978 között negyedével nőtt a nem anyagi ágakban foglalkoztatottak száma, s ez természetes kísérője a társadalmi fejlődésnek, hiszen nem anyagi ágban dolgozik az orvos, a pedagógus, a könyvtáros, a filmoperatőr... Ami lényeges: az igazgatással kenyeret keresők teljes csoportja — mert részterületként azért nagyok az eltérések — lassabban bővült, mint a nem anyagi ágakban tevékenykedők összesen. Bebizonyosodott: mód van a boncoltatlabb, s mennyiségileg is nagyobb feladatok ellátására

változatlan, némely területen csökkenő, másutt enyhén növekvő létszámmal. Amiben része van azoknak a korszerűsítési, egyszerűsítési törekvéseknek, amelyek eredményeit — a további teendőket — július 26-i ülésén értékelte a Minisztertanács.

Csupán emlékeztetésül: 1950-ben 140; napjainkban 83 járás található az ország közigazgatási térképén, ugyanakkor már 96 város, s 316 nagyközség van, ez utóbbiak közül 30—40 olyan, amely az ezredfordulóig várossá fejleszthető. Az áttekinthető, egyszerűbb szervezet a működési költségeinek mérséklője, bár ezen — ha szabad a termelőtevékenységnek azt a fogalmát ide áttűtetni — fajlagos ráfordításokat kell értenünk, hiszen kétségtelen, a mártogatós pennánál összehasonlíthatatlanul többre kerül a villanyírógép... Csak, hogy: a feladatok halmazát tekintve ki győznék a pennák szükséges mártogatását? Ne feledjük ugyanis: az olcsóbb államigazgatás sürgetése nem a szükséges, hanem a párhuzamosan végzett feladatok megkérdőjelezése!

Örvendtes: egyre több helyen leírják ezeket a kérdőjeleket. Így például külön egyszerűsítési program alapján korszerűsítik a tervezési, a pénzügyi, a statisztikai adatszolgáltatást. Az ún. adatbázisok megteremtése az ismétlődő és többfelől kért adatok 70—90 százalékos mérséklését is lehetővé teszi egyes részterületeken; a csökkenő mechanikus papírmunka mögött — ugyanazoknak az adatoknak az ismételt összegyűjtése — mindig fölszabaduló munkaerő áll. S ezzel együtt természetesen kevesebb bér-, eszközráfordítás. Még mindig a biztató jeleknél maradva: lényegében befejeződött az egészségügyi hálózat ún. integrációja, a kórház, a rendelőintézet stb. egységes igazgatása a gazdálkodásban is jelentős kezdeti lépésekkel, tartalékok föltárással járt. Egységesebb lett a gyógyászati műszerek, eszközök beszerzése, csökkent a külön-külön fenntartott raktárakhoz képest a készlet, s például hat önálló gondnok helyett elegendő a két főből álló gondnokság. Ugyanakkor lassú ez a folyamat az oktatási, művelődési intézmények közös irányításának megszervezésében.

Az apróságoknak látszó szervezési intézkedéseket sem szabad lebecsülni. Például a központi iktatás kialakítása — az addig nyolc, tíz helyen, szakigazgatási területenként, s gyakran párhuzamosan végzett iktatás helyett —, leíró irodák megszervezése stb. nemcsak az ügyintézők addig erre pazarolt idejét szabadította fel, hanem a korábbi adminisztratív létszám húszszázalékos csökkentését is lehetővé tette ott, ahol volt elég akarat, kezdeményezőkedv ezeknek a lépéseknek a megtételére. Nagy és szerény súlyú feladatok találkozáspontja az olcsóbb államigazgatás jogos társadalmi igénye: egyik sem hiányozhat a törekvések, s ami a fő, a cselekedetek sorából.

Veres Tamás

A vásárló közérzete

Azt tartják, a jó kereskedő mindent elad... Am arról kevesebbet beszélnek, mi készíti a vásárlót arra, hogy a bizalmat előlegezze? A bolti árak az élelmiszerek eladására is hatást gyakorolnak. A közértek elvárásaitban bizonyára felvetődött a kérdés, hogy színvonalasabb kiszolgálást kell-e nyújtani a magasabb áráért?

A válasz magától értetődő. A népgazdaság valamennyi szektorában időszerű hatékonyabban és szervezettebben dolgozni. Ez alól a kereskedelmi üzletek sem kivételek. Sok múlik az ember, ez esetben az elárúsító munkáján, a pult mögött és az eladótérben is. A legtöbb esetben csaknem mindig ugyanabban az üzletben vásárolják az élelmiszert. A sarki bolt eladója szinte naponta találkozik a környék lakóival. Egyiküknek-másikuknak lehet, hogy még a nevét is ismeri. Közeli kapcsolatba kerül velük, s ez olykor alkalmat adhat a „protekciónak”. Pedig összeköttetések nélkül is lehet tenni a vásárló ugyan nem pillanthat be a raktárakba, és nem tekintheti át a teljes készletet, de az utóbbi években úgy alakították ki a boltok belségeit, hogy ott minél több áru legyen szem előtt. Az eladón múlik tehát, hogy elkerülje a számára kényelmetlen és a vásárlók többségének bosszantó, kínos helyzeteket. S gondoskodjon arról, hogy a polcokra kerüljön mindaz, ami oda való. A rendelés összetételét is úgy kell megállapítani, hogy a bolt valós forgalmát tükrözze, s akkor a vevők könnyen választhatnak öhajuk és igényük szerint.

Igaz, viszonylag ritkán részesülhetnek kifogástalan kiszolgálásban. Kevés a korszerű üzlet. A kis boltok pedig zsúfoltak. Különösen azokban a peremkerületekben, ahol szükség lenne az ellátás javítására. A vállalatok pénzéből Szegeden sem futja mindenkor a nagyobb önkiszolgáló ABC-áruházak építésére. Egy kis ügyességgel és ráteremtéssel részben ez a probléma is orvosolható. Az eladók sok helyütt előre tudják, mikor növekszik meg a forgalom, és erre készülnek is. Például előre feldarabolják és papírba teszik a kenyeret. Az előre csomagolt árukkal is időben felölthetik a polcokat, hiszen a csomagológép majdnem minden raktárban ott van. Így az elárúsítók is hasznosíthatják az üres órákat. De lehetőleg ne olyankor tegyék, amikor hosszú sor vá-

rakozik a pénztár és a pult előtt. A kereskedelemnek az előbb említett régi, bevált fogásai napjainkban már üzemszervezési kérdések, és csaknem minden üzletben gyakorlattá válhatnak.

Az előre csomagolás egyúttal jár a nagyobb felelősséggel. Bosszantó, ha kevesebb a cukor és a liszt, vagy lejárt a konzerv szavatossága. Eppen ezért több figyelemre van szükség. Az árváltozás pontosabb munkát kíván a kereskedelemtől is. Az élelmiszeriparnak nagyobb körültekintéssel kell dolgoznia. A vásárlók közérzetét tapasztalataik alakítják. Ezért azért is jó tisztában lenni, mert ezen múlik, hogy megmarad-e a bolt iránti bizalom, avagy sem.

Az utóbbi években sok minden változott az élelmiszerüzletekben. A pultok, a raktárak modern elrendezése miatt a vásárló csupán sejtetheti, mi zajlik a bolt hátsó terében. Sajnos, gyakran egyetlen negatív jelenségből vonja le az elmarasztaló következtetéseket. Vissza-hozni aligha lehet azt az időszakot, amikor a kereskedő a vásárló szeme láttára mérte ki egy-nemelyik árut. De ma is előny, ha az elárúsító készséges. Ám, ne a pénztárca rovására legyen az! Még mindig előfordul, hogy

a 20 dkg felvágottra nagyvonalúan rátesznek 1—2 dekagrammot, pedig nyugodtan rá lehet bízni a vásárlóra, hogy felbecsülje a saját szükségletét.

A fogyasztói igények minden bizonnyal változnak az árak hatására. Ezt a kereskedőknek is figyelembe kell venniük. A bolt jó hírnevét, régi vevőkörét csakis a követelményekhez igazított rendelkezésekkel lehet megőrizni. A friss áruja ugyanis mindekor könnyebben akad vevő. Gondosabban kell ügyelni a vásárlók által támasztott igényekre is. Például meggondolandó, hogy a kereskedő hozzácsapja-e a tőkeűshöz a zsiradékot, mert, különben aki kézhez kapja, szintén meggondolja, hogy betérjen-e még egyszer ugyanabba az üzletbe. Nem fölösleges naponta többször is áttörölgetni a tejeszacskókat, és az aznapra tejterméket elkülöníteni a tegnaptól. Jóllehet, már most több árdragításra derítenek fényt a fokozódó ellenőrzések; de végül is nem a gyakoribb vizsgálatokkal nyerhető el a vásárló bizalma. A jó kereskedőnek sem kell mindent eladnia — érdemes azonban pontosan és előzékenyen kiszolgálni a vásárlót.

Jámbor Ernő

A szovjet mezőgazdaságról

Hétfőn küldöttség élén hazánkba érkezett Valentyin Karpovics Meszjac, a Szovjetunió mezőgazdasági minisztere. A küldöttség tagjai közt van F. P. Szenyko, a Belorusz és A. A. Turkenbajev, az Üzbég SZSZK mezőgazdasági minisztere is. Fogadásukra a Ferihegyi reptőrtérén megjelent Romány Pál mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, s jelen volt Vlagyimir Jakovlevics Pavlov, a Szovjetunió budapesti nagykövete.

A budapesti nemzetközi vásárlókörpontonban augusztus 14—26. között szovjet mezőgazdasági, élelmiszeripari és mezőgazdálkodási kiállítás nyílik. Ebből az alkalomból Valentyin Karpovics Meszjac, a Szovjetunió mezőgazdasági minisztere sajtótájékoztatót ismertette a szovjet mezőgazdaság eredményeit, a fejlesztési elképzeléseket, továbbá a magyar és a szovjet mezőgazdasági szakemberek együttműködését. Kiemelte:

a szovjet növénytermesztők az utóbbi 6—7 évben 125 új hibridet és növényfajtát hoztak létre, ezekből az idén mintegy 36 millió hektárra vetettek. Az állattenyésztők szintén jól dolgoztak; 19 új nagy hozamú fajtát tenyésztettek ki néhány év alatt. A szovjet tudományos intézetek kidolgozták és útmutatásukkal a gyakorlatban már alkalmazkazzák a korszerű iparszerű termelési technológiákat. A legfontosabb feladat, hogy növeljék a növények ellenálló képességét és legyőzzék a földművelésnek az időjárás ingadozásaitól való évszázados függőségét. Az üzemek jó úton haladnak: erőteljesen fejlődik a gépesítés, amit az is jelez, hogy jelenleg 2,6 millió traktorral, több mint 700 ezer kombánnal és 1,6 millió tehergépkocsival rendelkeznek az üzemek. Az ipar évről évre nagyobb mennyiségű vegyi anyagot, gépet és energiát biztosít a termelőknek.

Tömlők és hevederek

Megújult gépek, takarékos gazdálkodás

A gyárkapun belépő rendezett terepet lát. Rend van a csarnoképületben is. Egyáltalán amerre a szem néz, minden rendben van. Valami szemmel nem látható dolog azonban nincs rendben. Ezt az üzemben mondták.

A Taurus Gumiipari Vállalat az idén az első felében nem teljesítette a tervét. Eppen ezért a szegedi gumigyárban sincs minden rendben. Ok sem „hozták a tervben leírtakat”. A számok sokszor semmitmondóak, de néha beszédesek. A szegedi gumigyárban az első hat hónapban a tervezett termelési értéknek a 79,1 százalékát állították elő. Ennek fő oka a kül- és belhoni piac beszüklése. A bányákban és a különféle erőgépekben használatos hidraulikus tömlők, az olajbányaszatban nélkülözhetetlen mélyfűró-tömlőkből kevesebbet rendeltek az üzemektől, mint azt a tavalyi év végén az üzemben gondolták. A világ-márkanak számító, a tengerrek mélyén a kábeltekercs-nél használható JET-tömlőből 7 darab gyártását tervezték, de eddig csak egy 200 méteres tömlőt adtak el. A gyárban a piactutatók in-

formációira alapozva úgy fogalmaznak, ez azért van, mert sok külföldi céget is megingatott a világméretű energiaválság. Mindenhol alaposan megnézik, hogy mit és mennyiért vásárolhatnak.

Lényegesen csökkent a tökéletes piacról behozott, a különféle tömlők, hevederek és gumiszőnyegek gyártásához szükséges alapanyagok mennyisége. A második fél-évben a lemaradás csökkentésére van lehetőség, de a gyárban már az elengedhetetlenül fontos termékváltás módszerein dolgoznak. Ennek lényeges alkotóeleme a meglévő géppark felújítása.

Az idén tavasszal az NSZK-ból érkezett szakemberek teljesen újávarázsolták az egyik, körülbelül 50 éves vulkanizáló, présgepet. Ezzel az automatizált géppel ma már kevesebb emberrel is több szállítóhevedert készítenek, mint tavaly. A gyárban azt tartják, hogy ha egy mód van rá, akkor a régi, elöregedett gépeket nem kicserélni kell, hanem felújítani. Ezért házon belül már elkezdették a többi viharvert gép megújulásához szükséges tervrajzokat. A géppark rekonstrukciója lehetővé teszi eredményezel.

az ésszerű munkaerő-átcsoportosítást is.

Az energiával való takarékoskodás minden kis- és középüzemben elengedhetetlen, de különösen fontos a nagyüzemekben, hiszen ott óriási mennyiségű energiát használnak fel. És sokszor egyetlen ésszerű cselekedettel milliókat tudnak megtakarítani. A gumigyárban tavaly minden gépen kicserélték a gőzkondenzátorokat. A megkopott, sok gőzt a szabadba engedő alkatrészeket felváltották megbízhatóbbakká. Mindez megközelítőleg félmillió forintba került, de az energiamegtakarítás már tavaly másfél millió forint volt.

A gyárban évente 10,2 millió kilowatt villamos áramot és 5,5 millió köbméter gázt használnak fel. Részben a központi előírások hatására, részben saját elhatározásból ezeket a mennyiségeket csökkenteni fogják. Ebben sokat segítenek a szocialista brigádok. Vállalták, hogy az idén elkészítik az automata hőfokszabályozókat, s ezeket felszerelik a kazánokra. Ez a megoldás várhatóan 250 ezer köbméter gáz megtakarítását eredményezi.